

ПРОГРАМА
кандидата в Президенти
Національної академії наук України
Академіка НАН України
СЕМИНОЖЕНКА В.П.

2020

ЗМІСТ

Розділ I.	3
Головні питання, що мають бути вирішені для НАН України і всієї української науки в Україні	
Розділ II.	10
Особливості нинішніх виборів Президента НАН України і нового складу Президії НАН України	
Розділ III.	12
Чому я беру участь в виборах Президента НАН України	
Розділ IV.	16
Які завдання має вирішити Президент НАН України разом із Президією НАН України в середньо-терміновий період та в найближчий час (2020-2021 рр.)	

Розділ I.

Головні питання, що мають бути вирішені для Національної академії наук України і всієї української науки.

Перед НАН України і всією науковою сферою України постають завдання, мабуть, найскладніші за всю історію Незалежності: не дати ослабнути нашій науці, зберегти наукові школи, захистити нашу Академію від можливих невинуватих, помилкових «реформ», хвилі часто необ'єктивної критики, від намагання дискредитувати Академію, зруйнувати класичну систему академічної організації науки з її самоврядністю, славетними традиціями, які і на сьогодні забезпечують дієздатність практично всієї української наукової сфери.

Відносна частина (відсоток від ВВП) бюджетного фінансування науки сьогодні складає чи не найнижчий показник за всі роки, що, безумовно, є головною загрозою для майбутнього Академії.

Структура економіки, зокрема, промисловості, яка рухається в бік сировинної, не створює інфраструктуру попиту на науково-технологічні досягнення українських вчених. Дослідно-промислова база НАН України у відсутність попиту з боку економіки також зазнає серйозних втрат. Існуюче законодавство України, мабуть єдине в ЄС, не містить будь-яких стимулів для технологічного розвитку країни.

Навіть поодинокі досягнення в законодавстві, створенні інноваційної інфраструктури, які ми реалізовували в свій час, на сьогодні втрачені:

- на початку 2000-х припинена діяльність Державного інноваційного фонду;
- в 2005 році зупинена діяльність технологічних парків;

- з 2014 року де факто існує мораторій на державні науково-технічні програми, ліквідований центральний орган виконавчої влади, відповідальний за науково-технічну та інноваційну політику;
- з 2017 відмінені «наукові пенсії», які з 1999 року суттєво допомагали цілому поколінню українських вчених.

В цілому, можна сказати, що особливо в останній період - з 2014 року - ми в цьому плані не просунулись вперед, а лише захищали те, що залишилось:

- не допустили прийняття урядового Закону про науку, який позбавляв самоврядності НАН України, вчасно підготувавши і зареєструвавши власні альтернативні законопроекти, що зірвало плани керівництва МОН;
- домоглися відміни з 2019 року так званих «державних дивідендів» - частки прибутку, яку державні підприємства НАН України мали відраховувати до бюджету. Наразі для інших – неакадемічних - держпідприємств вони складають 90% (!) від податку на прибуток. У 2019 році це дало можливість вже зекономити десятки мільйонів гривень і спрямувати їх на розвиток;
- наприкінці 2019 року вдалося домогтися внесення змін до вже проголосованого в першому читанні Закону про оренду державного майна, згідно якого основна частина плати за оренду мала спрямовуватись в Держбюджет, і залишити оренду для НАН України такою, як і раніше (щоправда, з деякими змінами в адмініструванні).

Всі ці досягнення здійснювались за принципом «проти» руйнування Академії, а не «за» її розвиток. Хоча, якщо уявити, що ми б не змогли подолати подібні ініціативи Кабінету міністрів України (КМУ) та Верховної Ради України (ВРУ), то стан Академії був би набагато складнішим. Тим більш, якщо згадати, що в 2014 році взагалі стояло питання про ліквідацію НАН України! Допомогли

адекватні представники на той момент «нової влади». Хтось вважав НАН України «природною монополією» і «найконсервативнішою корпорацією» в державі, а хтось зрозумів, що завдяки Академії вдалося хоч якось зберегти матеріально-технічну базу української науки, уберегти від девальвації інтелектуальний капітал нації, не розгубити остаточно суспільний авторитет і престиж праці вченого.

Втім, як кажуть, минулого вже немає, а майбутнє може й не настати.

Погоджуємося ми з цим чи ні, але політичний порядок в Україні сьогодні визначає, насамперед, не наука. На превеликий жаль. Втрата територій, військові дії, економічна криза, що насувається, перманентні реформи, вал соціальних проблем і багато іншого.

Це природньо, що в суспільстві, яке фактично зосереджено на виживанні, такі питання, як розвиток науки і примноження людського капіталу сприймаються як питання «з іншого життя».

Саме тому, напевне, в Україні сьогодні немає власних глобальних науково-технічних проектів, які зазвичай рухають до прогресу науку і суспільство (пригадаємо, хоча б в свій час той самий атом, нові види озброєнь, розвиток радіоелектроніки, глобальні проекти в енергетиці). Проте слід сказати відверто: бували й суворіші часи в житті країни, але науці «пайку» ніхто не врізав. У роки Другої світової війни, наприклад, державні асигнування на науку було збільшено в 1,2 рази, при тому, що країна воювала і голодувала.

Звичайно, вирішення всіх проблем науки, створення інноваційної моделі економіки залежить від державної політики, стратегії розвитку країни.

Якщо держава має лідерські амбіції, прагне побудувати сучасну високорозвинену країну, яка зможе забезпечити стабільність та добробут для своїх громадян, то, звичайно, така держава завжди буде віддавати пріоритет розвитку науки і технологій. А цей шлях для України – єдиний!

Україна була, є і буде науковою країною! І на цьому шляху роль НАН України визначальна!

Тому я не тільки вірю, але й впевнений, що в найближчій перспективі радикальним чином зміняться і порядок стратегічних завдань, і модель державної політики України. І тоді логічно виникне питання про нові ресурси конкурентоспроможності, нові джерела інновацій, про нові інститути управління зростанням, нові формули наукового пошуку. І щоб не опинитись біля «розбитого корита», думати про це потрібно вже сьогодні. Неуспіх закладається на найближчі 15-20 років. І не лише через деяких випадкових осіб в різних складах урядів, а через те, що майбутні технологічні успіхи з'являються лише після тривалого періоду добре підтримуваної державою наукової і інноваційної діяльності. Наприклад, щоб з'явився як військовий, так і мирний атом в СРСР, знадобилося 20-25 років, а успіх першого космонавта був закладений ще в 20-х роках минулого століття. Отже ми не можемо зараз допустити «наукового провалля».

До того ж, навіть в цих кризових умовах Академії належить велика гуманітарна роль в консолідації та забезпеченні єдності українського суспільства, що є на сьогодні, мабуть, найскладнішою проблемою.

Тому ми повинні зараз значно підняти активність в публічній площині. Не лише коментувати, так би мовити, на відстані, а й активно брати участь в ухваленні рішень, прогнозувати, будувати модель державної політики, активно виступати в ЗМІ.

А поки час від часу чути лише окремі голоси невеликої кількості наших академіків, наукових співробітників НАН України, але немає консолідованої і категоричної позиції Академії в цілому, напевно, не варто дивуватись ні, на жаль, зниженню довіри до НАН України, ні висловлюванням деяких політиків в нашу адресу.

Нам потрібно створити атмосферу, за якої позицію Академії не можна буде ігнорувати! Для цього необхідно буде виконати велику підготовчу роботу. Потрібно модернізувати законодавчу базу і шукати нові точки перетину НАН України з реальною економікою. Потрібно детально розписувати, коли і які закони України, Укази Президента, постанови Уряду необхідно ухвалити, щоб це йшло на користь науці і побудові інноваційної економіки (більш детально про це в Харківській науковій платформі: office.nesc@nas.gov.ua <http://nesc.com.ua/harkovskaja-nauchnaja-platforma/> та в розділі IV Програми).

Необхідно створювати венчурні фонди, ринок технологій і технологічних компаній. Потрібно усунути протиріччя між двома паралельними реальностями: тією, якої ми прагнемо, і тією, яку ми маємо.

Багато говориться про необхідність кооперації між університетською і академічною науками. Логічно і доцільно було б розширення освітніх функцій академічних інститутів, як у підготовці аспірантів, так і в плані магістратури. Чому б не формувати по лінії НАН України держзамовлення на підготовку магістрів, або хоча б ту його частину, яка необхідна для системи виробництва?! Академічний університет – це важливо, але його очікувані масштаби настільки малі, що важко чекати за таких темпів його розвитку, що він буде значущим на державному рівні в найближчий час.

Давно вже йдеться про те, щоб створити «інноваційні пояси» довкола Академії і її регіональних підрозділів. Це і бізнес-парки, і центри трансферу технологій, і технологічні інкубатори, і фонди підтримки інноваційного підприємництва. Без цього неможливо сформуванню повноцінну національну інноваційну систему. Але, з одного боку, ніхто не працює над цими питаннями, а з іншого, відсутня необхідна підтримка, а то й просто розуміння з боку держави. І тут необхідні термінові зміни до Закону про науку в частині «права використання інтелектуальної власності» і просто «інтелектуальної власності».

Вже перезріло питання дебіюрократизації наукового процесу та державного регулювання діяльності наших установ, яка з кожним роком ускладнюється через нові законодавчі і нормативні акти.

Наступна проблема – диференціація підходів до фінансування і вирішення основних питань у рамках «точно-природничого» і «гуманітарного» крила НАН України. Це мають бути різні підходи, які врахували б і специфіку наук, і особливості праці конкретних наукових колективів. Це стосується багатьох аспектів, в тому числі й атестації таких установ, критеріїв оцінки їх діяльності.

Говорячи про реформи в НАН України і українській науці, не можна не торкнутися одвічного питання відносин Академії з уповноваженими державними органами у сфері науки. Не помилюся, якщо скажу, що Академія завжди ревно ставилася і ставитиметься до будь-якого держоргану в науці. Такі «професійні ревності» потрібні, але боротьба повинна йти не за «адміністративні бонуси» і не за «бюджетні копійки» (кому дати гроші – МОН чи НАН України), і не за близькість до «тіл», а за ідеї і позиції в системі ухвалення державних рішень, за своє законне право впливати на владу і формувати її порядок дій.

Для цього потрібен автономний і повноважний політичний орган у науково-технічній сфері. Такий орган створено. Це Національна рада з питань розвитку науки і технологій. До її створення я маю безпосереднє відношення, зокрема, й до ідеї, щоб Раду очолив Прем'єр-міністр. Але, на жаль, за дуже хорошої задумки, Національна рада не стала повноцінним впливовим органом, який генерував би виважені, об'єктивні рекомендації для Уряду.

Тому вихід я бачу у створенні повноцінного Міністерства науки і вищої освіти, які існують в багатьох європейських країнах. При цьому очолювати його повинен один із представників нашої Академії.

Але для того, щоб ця система працювала, потрібно, щоб уся державна науково-технічна політика перестала бути спонтанною і стала цілеорієнтованою, необхідно забезпечити зустрічний рух науки і держави.

Держава має чітко сформулювати своє «замовлення на науку» і визначитись зі стратегією розвитку, з конкретними масштабними проектами на 5-, 10-, 20-річну перспективу. А наука, в свою чергу, має допомогти державі у визначенні пріоритетів, їх підтримці, розробці і легітимації ключових державних рішень. Тоді з'являться і взаємні зобов'язання, взаємна підтримка, і, головне, результат.

Розділ II.

ОСОБЛИВОСТІ НИНІШНІХ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА НАН УКРАЇНИ І НОВОГО СКЛАДУ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

Щоб розв'язати весь комплекс проблем і питань, викладених в попередньому розділі необхідно підняти на новий рівень систему управління в самій Академії. Мова не йде про зайве адміністрування в управлінні інститутами – головне для органів керівництва НАН України - «не заважати» (в кращому розумінні цього слова) науковим установам і окремим науковим колективам. Завдання органів управління – президента, віце-президентів, членів президії, академіків-секретарів, апарату президії, керівництва регіональних наукових центрів, директорського корпусу, завідувачів наукових відділів і лабораторій – створювати умови для творчого наукового пошуку вчених, більш ефективної реалізації результатів їхньої діяльності.

Але ці вибори – особливі, як ніколи. Мова йде про зміну керівництва Академії, в такий час потребує консолідації і єдності всієї НАН України. І вибори керівних органів повинні слугувати саме цьому. На сьогодні і за масштабами особистості, і за авторитетом, і за впливовістю альтернативи Борису Євгеновичу Патону немає.

Саме завдяки особистій позиції президента НАН України Б.Є. Патона, його діяльності у всі часи – від «радянської перебудови» до останнього кризового часу – Академію вдалось зберегти і ми сьогодні можемо говорити про її майбутнє. Втілення у життя Б.Є. Патоном ідей Вернадського щодо того, якою має бути в майбутньому Академія – орієнтованою на технологізацію

наукових досліджень та тісну взаємодію науки і виробництва - повністю себе виправдало.

Отже. Будь-хто обраний Президентом НАН України на теперішній час не зможе замінити Б.Є. Патона. Тому, щоб не послабити нашу Академію, не дозволити її розхитати як ззовні, так і з середини, необхідно обрати до Президії згуртовану команду з найдосвідченіших, найавторитетніших, найефективніших представників НАН України, які є науковими лідерами, лідерами суспільних думок і представниками різних наукових регіонів України. І тільки згуртоване голосування, підтримка всім багатотисячним колективом Академії новообраного складу Президії – єдиної команди, здатні забезпечити послідовність та спадкоємність на складний період змін.

Для цього всі відділення НАН України, Ради регіональних наукових центрів повинні чітко сформулювати свої пропозиції щодо складу віце-президентів, кандидатур академіків-секретарів, голів регіональних центрів і новообраний Президент повинен врахувати всі пропозиції при голосуванні за повний склад Президії!

Саме так я бачу єдиний можливий варіант виборів в даних умовах. Але принциповим є схвалення такого підходу і з боку Б.Є. Патона та його особиста підтримка при голосуванні. Нове Бюро Президії в такій ситуації повинно в значній мірі перебрати на себе функції оперативного управління Академією.

Таким чином, новообраний президент та Бюро президії, яке має вийти за межі лише віце-президентів та головного вченого секретаря, стане тим штабом, який повноцінно зможе забезпечувати в поточному режимі діяльність НАН України. Зрозуміло, це потребує окремих змін в Статуті.

Розділ III.

ЧОМУ Я БЕРУ УЧАСТЬ В ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА НАН УКРАЇНИ

Чому я погодився зареєструватись кандидатом в Президенти НАН України.

Моє наукове життя вже понад 50 років безперервно пов'язано з НАН України: починаючи з 10-го класу фізико-математичної школи №27 м. Харкова, коли я почав працювати зі своїм вчителем Віктором Григоровичем Бар'яхтаром, з яким засвоював традиції школи теоретичної фізики Л.Д. Ландау, традиції Академії, і до теперішнього часу.

В НАН України я відбувся як вчений, набув навичок та досвіду науково-організаційної під час роботи в ННЦ ХФТІ, Дон ФТІ, ФТІНТ, а з 1985 року - очолюючи більш ніж тисячний колектив НТК «Інститут монокристалів», до складу якого входять три академічні установи та два підприємства. Знання всіх деталей в управлінні НАН України також надала робота членом Президії НАН України та головою найбільшого регіонального Північно-Східного наукового центру НАН і МОН України з 1993 року.

Досвід державного управління, політичний досвід я отримав під час роботи:

- Міністром у справах науки і технологій (1996-1998 рр.).
- Головою комітету з питань науки і освіти ВРУ (1998-2000 рр.).
- Народним депутатом України (1994-2001 рр.).
- Віце-прем'єр-міністром України (1999 р., 2001-2002 рр., 2010 р.).
- Головою Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації (2010-2014 рр.).

- Радником Президента України з питань науки, освіти і промисловості (2003-2005 рр.).
- Членом Президії та Ради Президії Федерації роботодавців України (з 2017 р. по теперішній час).

Серед головних результатів, які були досягнуті за цей час:

- Закон України «Про науку і науково-технічну діяльність», яким були введені «наукові пенсії» (1998 р.).
- Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» (1999 р.).
- Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Харкова» (2000 р.).
- Підписання Указу Президента України «Про міжвідомчу комісію з питань біологічної та генетичної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України» (2004 р.).
- Прийняття і керівництво Державною науково-технічною програмою розвитку мікро- та оптоелектронних технологій на 2005–2007 роки, державними цільовими науково-технічними програмами «Розробка і створення мікроелектронних технологій, їх освоєння та організація серійного випуску приладів і систем на їх основі на 2008-2012 роки» та «Розроблення новітніх технологій створення вітчизняних лікарських засобів для забезпечення охорони здоров'я людини та задоволення потреб ветеринарної медицини на 2011-2015 роки».
- Розробка і прийняття Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки (2012 р.).
- Підготовка та підписання Угоди про надання Україні статусу асоційованого члена ЦЕРН (2013 р.).
- Створення Фонду підтримки малого інноваційного бізнесу (2013 р.).

- Підготовка альтернативних проектів законів «Про наукову і науково-технічну діяльність» та досягнення «компромісного варіанту» закону, вчасна реєстрація їх у ВРУ, що дало змогу зірвати прийняття законодавства, яке позбавляло самоврядності НАН України і галузеві національні академії. Забезпечення реєстрації Статуту НАН України лише в Міністерстві юстиції України, без затвердження Кабінетом міністрів України (2014-2015 рр.).
- Проведення в ВРУ змін до Бюджетного кодексу України, які дали можливість всім дослідним підприємствам НАН України не відраховувати 90% від податку на прибуток з 2019 року (2018 р.).
- Відстоювання інтересів НАН України та галузевих академії щодо вже прийнятого в першому читанні Закону «Про оренду державного та комунального майна», який майже повністю позбавляв орендних коштів наші установи і підприємства, і збереження вже в другому читанні існуючої системи оренди (з деякими змінами в адмініструванні).
- Ініціювання та забезпечення підписання Указу Президента України № 145/97 «Про день науки» (1997 р.).
- Заснування Премії КМУ за розроблення і впровадження інноваційних технологій (2012 р.).

Я відчуваю сили і можливості ще багато зробити для НАН України, враховуючи, що життя надало мені вже 25 років досвіду напружених випробувань в академічній і державній справах, навичок «проводити» у владних інститутах складні рішення, лобіювання інтересів НАН України та всієї української науки.

Моя діяльність в науці - не стільки робота, якій я присвятив своє життя, це мій «спосіб життя».

Я маю бачення розвитку нашої Академії і науково-інноваційної сфери України і готовий втілювати його в життя.

Розділ IV.

Які завдання має вирішити Президент НАН України разом з Президією НАН України в середньостроковий період та в найближчий час (2020-2021 рр.)

Головні завдання

Продовжити і примножити кращі традиції НАН України через підвищення практичної результативності НАН України, віддаючи безумовний пріоритет фундаментальним дослідженням.

Важливим фактором успіху Академії є активна співпраця з Офісом Президента України, Верховною Радою України, Кабінетом міністрів України, РНБОУ, Федерацією роботодавців України з метою досягнення спільного погляду на те, що основою наукового майбутнього країни є Національна академія наук України.

На цьому шляху нам необхідно відновити провідну роль НАН України в наступних напрямках:

1. Вирішення загальнонаціонального завдання технологічної перебудови економіки України;
2. Реалізація науково-інноваційної політики України;
3. Формування наукових основ гуманітарної політики України;
4. Популяризація досягнень і ролі науки в суспільстві з метою боротьби з дискредитацією Академії та відновлення довіри до неї і створення позитивного іміджу Академії;
5. Формування освітніх програм для середньої школи;
6. Підготовка законодавчих актів, що сприятимуть науково-технічному розвитку та стимулюватимуть інноваційний розвиток українських підприємств, створення стартапів.

Завдання в законодавчій та політичній сферах

1. В найближчий час (2020-2021 рр.) добитися прийняття Верховною Радою України:
 - Нового Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», схваленого Президією НАН України 15 січня поточного року, який вже знаходиться на розгляді Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій. Цей закон має забезпечити більші права Академії та розширити можливості використання інтелектуальної власності, створеної за державні кошти;
 - Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності інноваційних парків», також схваленого рішенням Президії НАН України 15 січня поточного року. Його прийняття надає унікальні податкові стимули для впровадження наукових досягнень в реальний сектор економіки;
 - Змін до Бюджетного кодексу щодо можливості отримання всіх коштів від реалізації майна, яке не використовується, безпосередньо на рахунки державних установ і підприємств. Проект закону вже узгоджений Міністерством економіки.
2. Ініціювати створення Міністерства науки та вищої освіти, яке має очолювати один з представників НАН України.
3. Повернути «наукові пенсії» в якості стимулу для молоді йти в науку і достойного забезпечення для тих, хто пропрацював в науці все своє життя.

4. Добитися прийняття законодавства щодо діяльності венчурних фондів.
5. Вести до нового Кодексу законів про працю положення щодо строкових контрактів для академічних установ.
6. Внести зміни до Закону про вищу освіту, до Кодексу законів про працю, Адміністративного кодексу щодо спрощення сумісництва викладацької роботи в ЗВО та наукової в наукових установах НАН України.
7. Законодавчо дозволити створення філій Київського академічного університету в провідних наукових містах України (Харків, Львів, Дніпро, Одеса).
8. Забезпечити постійну присутність на засіданнях КМУ представника НАН України.
9. Включати до Колегій профільних міністерств представників НАН України.
10. Виступити з ініціативою щодо включення представника НАН України до складу РНБОУ та створення Ради з питань науково-технічної політики при РНБОУ.
11. Ініціювати включення голів регіональних наукових центрів НАН України до колегій обласних державних адміністрацій та створити Науково-координаційні ради при державних адміністраціях (наприкладі м. Харків).
12. Відновити практику прийняття КМУ Державних цільових науково-технічних програм з актуальних напрямків розвитку науки і технологій, головним замовником яких має стати НАН України.
13. Відновити прийняття регіональних науково-технічних програм з 2021 року.

14. Добитися формування державного оборонного замовлення на виконання НДДКР та прийняття декількох відповідних ДНТП. Концепція першої з них – щодо оптичних та оптоелектронних приладів - вже знаходиться на розгляді в Укроборонпромі.

ЗАВДАННЯ В ФІНАНСОВІЙ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІЙ ТА СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

1. Досягнути спільно з Національною радою України з питань розвитку науки і технологій (Нацрадою), Верховною Радою України, Комітетом ВРУ з питань освіти, науки та інновацій, Комітетом з питань бюджету ВРУ спільного бачення щодо збільшення бюджетного фінансування НАН України на 2021 рік не менше, ніж в 1,5 рази.
2. З метою збереження наукових кадрів Академії, конкурентної оплати праці, домогтися введення окремої тарифної сітки оплати праці співробітників НАН України.
3. Ініціювати зміни до Постанови КМУ від 17.01.2007 № 1229 щодо збільшення розміру довічної плати за звання дійсного члена та член-кореспондента НАН України не менш, ніж до рівня 2013 року за паритетом купівельної спроможності.
4. Прийняти урядову програму забезпечення житлом не менше 1 тисячі молодих вчених вродовж 2021-2025 років.
5. Сформувати та затвердити в КМУ програму оновлення приладної бази наукових установ НАН України та створення нових центрів колективного користування приладами .
6. Створити в НАН України академічний інноваційний фонд.
7. Заснувати цільовий напрямок в діяльності Державної інноваційної фінансово-кредитної установи (Фонд підтримки

малого інноваційного бізнесу (2013 р.) - пільгове кредитування (не більше 5% річних) в обсягах 1 млрд грн на 2021-2025 роки для нових дослідних виробництв та стартапів з метою впровадження інноваційних проектів, виконаних інститутами.

8. Розширити можливості НАН України надавати матеріальну допомогу всім співробітникам і, зокрема, значну за обсягами цільову допомогу молодим вченим, які обрали роботу в НАН України.
9. Провести аналіз реального стану матеріально-технічної бази установ та дослідних підприємств НАН України.
10. Переглянути існуючу систему управління активами Академії, надавши більшу самостійність установам та організаціям, одночасно більш ефективно забезпечуючи віддачу основних фондів всієї Академії.

Завдання в науковій та науково-організаційній сфері

1. Переглянути програму реформ НАН України, прийняту Президією НАН України 20 листопада минулого з метою уникнення значних протиріч та розбіжностей в поглядах на реформи з Нацрадою та представниками влади.
2. Забезпечити експертизу загальнодержавних (національних) програм. Ініціювати прийняття програм з найбільш важливих напрямів, від яких залежить розвиток економіки країни.
3. Практикувати регулярні виїзні засідання (один раз в квартал) Президії НАН України в регіональних наукових центрах, академічних установах та на підприємствах.

4. Створити Раду директорів для обміну досвідом, організувати регулярні навчання служб установ.
5. Більш активно використовувати досвід та знання членів Академії, яким 80 і більше років, залучаючи їх до роботи Президії з правом дорадчого голосу.
6. Практикувати на засіданнях Президії заслуховування доповідей про стан та перспективи розвитку тієї чи іншої галузі знань.
7. Створити умови для того, щоб Наукові ради секцій набули основної ролі в плануванні діяльності Президії та НАН України в цілому.
8. Робота в Президії для її новообраних членів має бути основною.
9. Забезпечити:
 - On-line моніторинг процесу проходження всіх законодавчих актів, як в ВРУ, так і в КМУ (за допомогою Федерації роботодавців України, яка законодавчо має на це право);
 - Регулярну присутність представників апарату Президії НАН України на засіданні всіх профільних комітетів ВРУ.
10. Створити реальне е-урядування в вигляді Системи електронної взаємодії (СЕВ) всіх юридичних осіб НАН України та її Президії.
11. Еволюційно підійти до об'єднання наукових установ, створення науково-технологічних, науково-інноваційних та інших комплексів (на прикладі досвіду НТК «Інститут монокристалів») в тих випадках, коли цього вимагає час.
12. Повернути в підпорядкування інститутів відповідні дослідні підприємства.

13. Для забезпечення більш тісного зв'язку закладів вищої освіти та академічних установ, в тому числі стосовно спільних наукових проєктів, заснувати відповідну державну програму.

14. Провести чергові та подальші вибори в члени НАН України на основі пріоритету саме наукових досягнень, відкритості процедури виборів, активного публічного обговорення кандидатів.

15. Посилити міжнародну «наукову дипломатію» в таких установах, як ЦЕРН (Швейцарія), Єврокомісія (Брюссель), в тому числі на рівні єврокомісара питань досліджень, інновацій та науки.

16. Створити на базі «Джерела нейтронів» у Харкові (ННЦ ХФТІ НАН України) Міжнародний науковий центр користування унікальним устаткуванням.

17. Якісно підвищити рівень публічної PR-активності НАН України, створити нові для НАН України сучасні канали комунікацій як з науковою громадськістю, так і українським суспільством:

- Побудувати ефективну систему комунікації і донесення інформації про діяльність НАН України і її керівництва (пости, відеосюжети, фотозвіти, анонси, інфографіка, експертні коментарі, авторські колонки, статті);
- Створити сучасний прес-центр;
- Розширити канали донесення інформації (Фейсбук, Інстаграм, Телеграм, YouTube);
- Знизити іміджеві та репутаційні ризики за рахунок інформаційної відкритості (трансляція засідань Президії НАН України на платформах соцмереж), налагодження систематичної роботи з експертами, галузевими та загальнонаціональними ЗМІ, представниками громадськості;

- Розробити брендбук та іміджеву поліграфічну продукцію для популяризації діяльності НАН України;
- Оновити та осучаснити сайт НАН України. Створити на базі офіційного сайту цифрову платформу для обміну думками (форум вчених);
- Започаткувати серію науково-популярних передач про діяльність НАН України;
 - Забезпечити моніторинг присутності НАН України в ЗМІ і соцмережах.

Успіху можна досягнути лише спільними зусиллями!

Академія має перейти від політики «виживання» до політики лідерства!

За результатами виборів буде підготовлений чіткий План роботи Президії НАН України з виконання зазначених програмних завдань із врахуванням всіх зауважень і пропозицій, висловлених під час Загальних зборів НАН України.

З вірою в наукове майбутнє України!

Академік НАН України



Володимир Семиноженко

12 березня 2020 року